Utbildningar och yrken inom skog och hållbar utveckling

SKOGEN I SKOLAN

En resurs vid rådgivning inför elevens framtida val

I den här broschyren vill vi lyfta skogens många möjligheter gällande utbildningar och yrken. Vi vänder oss främst till dig som är SYV (studie- och yrkesvägledare). Men underlaget lämpar sig även till dig som på något sätt ger rådgivning till unga inför deras framtida utbildnings- och yrkesval. Kanske är du lärare, skogligt yrkesverksam eller så står du själv just nu inför valet att välja din framtid, genom utbildning och ett kommande yrke.

Inom området skog finns en mängd olika utbildningar och yrken som passar för alla och det finns en mångfald av olika områden. Områden som exempelvis klimat, hållbar utveckling, teknik, maskiner, biologi/ekologi, vistas i naturen, innovationer, turism, mångbruk och mycket mer.

Det finns skogliga gymnasieprogram, yrkesutbildningar och studier på universitet/högskola. Det går att hitta allt från enstaka grundläggande kurser till studier på forskningsnivå. Det finns yrken som passar för den lilla organisationen eller företaget, inom myndigheter och inom det stora internationella företaget samt forskningsområdet.

Upplevelser och växande kunskap med Skogen i Skolan

Skogen i Skolan är ett nationellt samverkansprogram mellan skolan och Sveriges skogliga intressenter. Verksamheten startade 1973 och bedrivs på skolans villkor.

Vi bygger vår verksamhet på utomhuspedagogik där teoretiskt lärande kopplas samman med upplevelser i en inspirerande miljö. Vi verkar även aktivt för att stärka satsningen på rekrytering till skogliga utbildningar och yrken.

SKOGEN I SKOLAN

© 2024 Skogen i Skolan

Skogen i Skolan erbjuder

Ett brett kontaktnät
Skogen i Skolans verksamhet finns över hela landet och vi har en nära kontakt till näringsliv, skogssektorn och skogliga utbildningar både lokalt, regionalt och nationellt.

Ger stöd
Vi kan erbjuda skolor en fördjupning i skog med hjälp av läromedel om skogen ur ett helhetsperspektiv och med koppling till läroplanen. Vi kan genom detta tillhandahålla resurser till skolan som hjälper till att uppfylla målen.

Skräddasydda insatser efter era önskemål
Vi skräddarsyr gärna ett paket efter skolans önskemål med bland annat skogslektioner, filmer och lektionsupplägg. I vissa regioner kan vi också komplettera med möjligheter till studiebesök, möten med yrkesverksamma inom skog samt PRAO-platser och/eller PRAO-samverkan.

Kostnadsfritt för skolan
Skogen i Skolans aktiviteter är kostnadsfria för skolan.

Tips till skolan!
Vi ser gärna att ni arbetar ämnesövergripande i skolan tillsammans med oss och på så sätt kan även vägledningen bli mer attraktiv för eleven. Samma sak gäller självklart för er lärare och SYV eller andra som är med i arbetet, då vi samverkar tillsammans!

Skogen - en växande framtidsbransch

Skogssektorn inom den gröna näringen är en växande framtidsbransch med en stor bredd av utbildningar och yrken.

Vad innebär det egentligen?

Många tänker kanske att ett skogsyrke alltid hänger ihop med en motorsåg eller med stora maskiner men det stämmer inte. Inom skogssektorn finns många olika typer av utbildningar och yrken som passar för alla.

Vilka behov finns?

Skogssektorn behöver många olika kompetenser för olika uppgifter inom allt från biologi, ekologi, ekonomi och skogsskötsel till bioteknik, kemiteknik, datavetenskap, samhällsvetenskap, IT och kommunikation, forskning – för att nämna några områden.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling lutar sig mot tre grundpelare, ekologisk, social och ekonomisk utveckling. Ett fjärde perspektiv som också brukar nämnas är den kulturella. I samtliga delar har skogen en viktig roll.

Många nya produkter och innovationer som kan vara en del av lösningen av världens klimatproblem härrör ofta ifrån skog och natur. Den gröna skogsnäringen behöver i idag och i framtiden fler medarbetare som hjälper till att utveckla ett hållbart samhälle.

Fördelar med att välja utbildning och yrken inom skog

- Långsiktig arbetsmarknad
- Viktig uppgift att arbeta med en hållbar utveckling
- Inte konjunkturberoende
- Många utvecklingsvägar och möjligheter
- Stor frihet och ansvar
- Innefattar utbildningar och yrken inom en mängd olika områden som exempelvis klimat, hållbar utveckling, teknik, maskiner, biologi/ekologi, vistas i naturen, innovationer, turism, skogsbruk, forskning och mycket mera.

Gymnasieutbildningar

Skogen är viktig både idag och i framtiden. Sverige behöver människor med skoglig kunskap som kan vårda och utveckla våra viktiga skogar.

Utbildningarna passar både för dig som vill börja arbeta direkt efter gymnasiet, som anställd eller som egen företagare, och för dig som vill studera vidare på högskola och universitetet.

I Sverige finns över 30 olika gymnasieskolor som har program inriktade på skog. Många av dessa gymnasieutbildningar leder till jobb inom skogsbranschen direkt efter gymnasiet.

Vuxenutbildningar

Har du läst ett gymnasieprogram med skoglig inriktning så ger det dig oftast en färdig yrkesutbildning som gör att du kan börja arbeta inom det yrket direkt efter gymnasiet.
Vill du studera vidare finns 1, 2, 3 och 5-åriga program eller fristående kurser vilket gör att du enkelt kan hitta ett alternativ som passar just för dig.

De olika utbildningarna erbjuder många sätt för dig att bli behörig till högre studier. Du kan exempelvis ha läst Naturvetenskap på gymnasiet eller Naturbruk med inriktning skog och ha yrkeserfarenhet eller så kan du ha gått en grundläggande skoglig utbildning och ha yrkeserfarenhet. Du kan även läsa ett skogligt basår för att bli behörig.

Exempel på vidareutbildningar är Skogsvetarprogrammet och Skogsekonom som är kandidatutbildningar (180 hp). Det finns även möjligheter att välja mellan många olika kortare och separata kurser som ger högskolepoäng och det finns även ett stort urval av distansutbildningar.

På www.skogeniskolan.se och under fliken ”SYV” finns fördjupad information om de olika skogliga utbildningarna.”

Exempel på skogliga yrken

Arborist
Som arborist har du specialkunskaper om träd. Du arbetar för att träden ska leva länge, vara vackra att titta på och för att träden ska vara säkra för omgivningen. Det vanligaste är att arboristen klättrar upp i träden med hjälp av säkerhetssele. Det är ett skonsamt arbetssätt för trädet. På detta sätt är det även möjligt att nå svåråtkomliga grenar. Vidare kan inventering och riskbedömningar av större trädbestånd i exempelvis parker och kyrkogårdar också ingå i arbetet.

Biobränslesamordnare
Som biobränslesamordnare jobbar du med hela kedjan från leverantörer, entreprenörer och värmeverk. Du driver utvecklingen och samordnar företagets skogsbränsleverksamhet. Vidare så kan du ingå i företagets ledningsgrupp och ansvara för skogsbränsle och hållbarhetsfrågor.

Byggvarusäljare
Du hanterar alla i en brädgård förekommande trävaror och byggvaror. Du gör inköp av alla varor samt servar kunder med tips och idéer om olika byggprojekt.

Drivningsledare/ Produktionsledare
Du har ett brett ansvarsområde på distriktsnivå med planering för ett antal maskinlag och ansvar för att avverkningen/virkesförsörjningen fungerar. Du har mycket kontakter med bland annat markägare och de entreprenörer som sköter det praktiska arbetet.

Egen företagare/ Entreprenör
Som egen företagare kan du själv bestämma vad du är intresserad av och vill arbeta med. Många av de skogliga utbildningarna ger dig en bra förutsättning för att lyckas som egen företagare.

Fastighetsmäklare - Skog och Lantbruk
Är du fastighetsmäklare inom skog och lantbruk är du specialiserad på jord- och skogsfastigheter. Du är utbildad mäklare och har sedan genom en fördjupningsutbildning specialicerat dig på ägande och förvaltning av skog med utgångspunkt i den gröna skogsbruksplanen. Är du redan mäklare kan du gå Grundutbildningen för förmedling av jord- och skogsfastigheter hos Mäklarsamfundet.

Forskare inom skog
Som forskare fördjupar du dig i ett avgränsat ämne och försöker förstå hur saker fungerar. Du arbetar ofta med att försöka finna lösningar på befintliga och förväntade framtida problem. Som forskare så handleder du också ofta studenter. Är du forskare inom skog så kan en vanlig arbetsdag innebära att du är ute i fält och läser av försöksodlingar och analyserar resultat.

Hållbarhetsansvarig
Som hållbarhetsansvarig kommer du att vara drivande på din arbetsplats i interna och externa hållbarhetsarbeten tillsammans med både medarbetare, leverantörer och kunder. Du kommer att ha stort fokus på att samordna och driva hållbarhetsarbetet i olika projekt – där möjligheterna till en hållbar utveckling är som störst. Att skapa och vidareutveckla samt förvalta processer ingår ofta också i denna roll.

Jaktvårdskonsulent
Är du jaktvårdskonsulent så arbetar du främst med rådgivning gällande jakt och viltvård till markägare, jaktlag och enskilda jägare. Du bistår även när jaktvårdsområden ska bildas och bidrar med kunskap till viltnämnderna hos Länsstyrelsen.

Naturguide/ Eko- och naturturism
Som naturguide vägleder du andra personer i naturen. Naturturism innebär att man flyttar konsumtionen av aktiviteter, boende, måltider och andra turismtjänster ut i naturen så att själva naturupplevelsen får vara i centrum. I naturturism ingår ekoturism, det innebär att entreprenörerna gör aktiva val och arbetsinsatser för att på ett brett sätt bidra till de många globala hållbarhetsområdena. Sverige har en stark naturprofil hos utländska resenärer och vi har stor potential att öka antalet utländska besökare som vill uppleva hållbar naturturism.

Beroende på vad du specialiserat dig inom kan du kallas för exempelvis: Kulturmiljöpedagog, Naturvägledare, Jaktguide, Fiskeguide, Vildmarksguide eller Äventyrsguide med mera.

Naturvårdsspecialist
Här driver du arbetet med att bevara och återskapa naturvärden i våra skogar. Det kan handla om att sätta gränsen för vad som ska vara naturvårdsskog eller naturreservat och vad som skall vara produktionsskog.

Plantskoleföretagare
En plantskola är en odling, ofta i kommersiellt syfte, med fleråriga växter, vanligen träd, buskar och perenner. Arbetar du som plantskoleföretagare med inriktning på skog så jobbar du med hela kedjan; frö, odling, distribution, försäljning och marknadsföring. Saker som man jobbar med på en plantskola är att odla, vattna, mäta, kvalitetssäkra, analysera, ympa och dokumentera.

Regionchef
Är du regionchef så leder du och ansvarar för arbetet inom ett visst skogsområde. Du har mycket kontakt med människor och du måste kunna både teknik, ekonomi och biologi. Du arbetar ofta som högre chefstjänsteman inom skogsbranschen. Vill du ha en högt uppsatt tjänst inom skogsbranschen så kan det vara bra att satsa på att utbilda dig till jägmästare.

Skoglig rådgivare/Inspektor
Är du skoglig rådgivare är ditt jobb att se till att skogen brukas effektivt och hållbart. Du är expert på bland annat virkesmarknad, skogsskötsel, lagstiftning, upphandling och nyckelbiotoper. Att ha praktisk kunskap om skog är en stor styrka. En typisk arbetsdag kan innebära att du möter en privat markägare för att ge råd om hur denne bäst ska sköta sin skog för att nå sina mål. Ni kanske kommer överens om att gallra ett bestånd. Då blir det ditt ansvar att säkerställa att denna process genomförs korrekt.
En arbetsdag kan även bestå i att du leder ett studiebesök på en skogsfastighet eller att du sammanställer forskningsresultat från ett fältbesök.

Skogskonsulent
Du arbetar för Skogsstyrelsen med både rådgivning till privata skogsägare och kontrollerar att de följer de lagar som finns inom skogsbruk. Arbetet innebär både skrivbordsarbete och arbete ute i skogen.

Exempel på skogliga yrken

Skogsmaskinförare
Som skogsmaskinförare arbetar du mest från hytten på de olika skogsmaskiner som används vid avverkning och transport av virke. En skördare fäller, kvistar och kapar träden och skotaren kör ut virket till väg. Som skördarförare krävs att du kan ta snabba beslut om vilket träd som ska fällas och det krävs goda kunskaper om miljö- och naturvård.

Skogsplanerare
Som skogsplanerare samlar du in data om skog och natur- och kulturmiljöer. Utifrån underlager ska du sedan besluta om åtgärder såsom exempelvis skogsvård och avverkning. Huvudsakliga arbetsuppgifter kan vara att stödja virkesköpare vid avverkningsplanering, upprätta skogsbruksplaner och genomföra naturvärdesbedömningar.

Skogsplanterare/Skogsplantör
Skogsplanterare är ett säsongsbetonat arbete som sker under barmarkssäsongen. Du arbetar med frösådd och plantering av skogsplantor av olika slag. Det underlättar att vara i god fysisk form.

Skogsröjare
Jobbar du som skogsröjare utför du skogsarbete, oftast motormanuellt med röjsåg. Arbetet kan exempelvis innebära att röja kraftledningsgator och ungskogar. Anställningsvillkor för skogsröjare kan i vissa fall innebära säsongsanställning under barmarkssäsongen. Det vill säga att det inte ligger snö på marken som förhindrar framkomligheten.

Skogsvårdare
Arbetar du som skogsvårdare arbetar du med anläggande av ny skog efter föryngringsavverkning genom plantering eller naturlig föryngring med fröträd. Du jobbar även med röjning och gallring, dvs. skötsel av skogsbestånd. Vidare arbetar du även med skogsskydd, dvs med att förebygga och förhindra skador på skogen på grund av svampsjukdomar och skadeinsekter. Anställningsformen kan skifta mellan att vara anställd hos en entreprenör, på ett större företag eller att du jobbar som egen företagare.

Utvecklingschef
Du är en kreativ person som gillar att tänka nytt och drivs av utveckling. Med bred erfarenhet inom allt från skog till industri så tänker du på hur man kan förbättra allt som tas för givet med målet att spara/tjäna pengar. Du arbetar ofta i olika projekt med folk från olika verksamheter.

Viltförvaltare
Är du viltförvaltare arbetar du med att samordna skog, vilt, jord, juridik och myndighetsarbete. Framtida arbetsgivare hittar du hos exempelvis skogsföretag, markägare och hos landets länsstyrelser och kommuner.

Viltmästare
Som viltmästare kan du arbeta med att organisera jakter och planera viltvård. Arbetet kan även innebära rådgivning åt större gårdar eller skogsbolag. Du kan även arbeta inom viltforskningen och då kan arbetet bestå av att märka djur samt inventera och analysera forskningsresultat.

Viltpatolog
Om du arbetar som viltpatolog är du i grund och botten veterinär och har specialiserat dig på viltsjukdomar. Du arbetar med diagnostik, bedömningar och skriftliga utlåtanden, ibland även med undersökningar, insamling av information samt skriftlig bearbetning av stora mängder information. Som viltpatolog har du specialkunskap inom områdena viltpatologi och viltbiologi. Arbetet innebär kontakter med allmänheten, myndigheter och intresseorganisationer.
Viltpatologer utför även obduktioner av vilda djur där det är svårt att fastställa dödsorsak, samt om det finns risk för sjukdomsspridning och/eller om obduktionen kan ge svar till forskare. I arbetsuppgifterna kan det även ingå att bedriva samarbete med både nationella och internationella experter på olika områden inom veterinärkunskap och biologi.

Virkesekonom
Som virkesekonom hanterar du värdeflöden kopplade till virkes- och biobränsleaffärer. Du jobbar även med att stötta när det ska tas fram prislistor och med uppföljning av utfallet.

Virkesmätare
Arbetar du som virkesmätare så gör du ofta det vid ett sågverk, en virkesterminal eller vid en massaindustri. Här mäter du mängden virke samt bedömer kvalitén så att det värderas och sorteras korrekt. Du är expert på att bedöma kvist, röta och insektsskador. Då det ingår i yrkesrollen att vara neutral både till säljare och köpare så arbetar virkesmätare på en opartisk virkesmätarförening.

Virkesköpare
Som virkesköpare köper du in virke, bland annat från privata skogsägare. Du ansvarar för hela kedjan från kontakt med säljaren till avslutat uppdrag. Det omfattar bland annat avverkning, transport, skogsvård, rådgivning och administration.

Våtmarksspecialist
Du arbetar med att förvalta marker och vatten, att bevara biologisk mångfald, med återvätning av våtmarker, utredningar kring möjligheterna att återskapa våtmarker samt skötsel av våtmarker och analyser.

Yrkesförare för timmerbil
För att få köra timmerbil med släp och hantera kran vid lastning krävs C-körkort och yrkeskompetensbevis (YKB), som utfärdas av Transportstyrelsen. Utöver att köra timmerbil är det viktigt att vara något av en problemlösare. Man behöver kunna lokalisera tekniska problem och reparera enklare fel som uppstår på bil eller kran.

Andra yrkeskompetenser
Inom skogliga organisationer och företag behövs självklart andra yrkeskompetenser också, exempelvis:

- Administratörer
- HR-specialister
- Marknadsförare
- Kommunikatörer
- Jurister med flera

Filmer

Här kan du se filmer som handlar om olika skogliga yrken:

Kontakta oss!

Är du och din skola intresserad av att få veta mer om vilket stöd ni kan få genom Skogen i Skolan just i din region?

Kontakta någon av våra regionsamordnare, deras kontaktuppgifter finns på vår hemsida.

www.skogeniskolan.se

SKOGEN I SKOLAN